

ФІНАНСОВІ ІННОВАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Райко Д.В., д.е.н., проф., Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна,

Подрез О.І., аспірант Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна.

Анотація. У статті розглянуто наукові підходи до сутності фінансових інновацій та їх ролі у побудові інструментів управління сталим розвитком промислових підприємств. Встановлено їх класифікацію за сферами застосування, формами існування та видами.

Ключові слова – промислові підприємства, фінансові інновації, інструменти управління, сталий розвиток.

Управління витратами підприємства є ключовим моментом щодо підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання та формування умов для сталого розвитку. Тому питання, що виникають у процесі пошуку резервів економії витрат, вирішуються за допомогою впровадження новітніх фінансових технологій – інновацій.

Сутність поняття «фінансова інновація» розглянуто у багатьох працях вітчизняних і зарубіжних вчених під різними кутами зору, а саме:

1. Важливість використання з метою одержання високих кінцевих результатів діяльності – Дж. Сінки-мол. [1], Л. Лоран [2], Самко Н. Г. [3] та ін.

2. Створення нових фінансових продуктів та послуг – М. Мілер [4], Дж. Сінки-мол [1], Т. Медвідь [5] та ін.

3. Виникнення нових фінансових інститутів та ринків – М. Мілер [4], П. Туфано [6], Г. Белінська [7] та ін.

4. Побудова нових технологій та інструментів управління – В. Береговий [8], П. Туфано [6], О. Мозговий, Т. Оболенська та Т. Мусієць [9] та ін.

Таким чином, в економічній літературі

поняття «фінансова інновація» зарубіжні та вітчизняні вчені асоціюють з появою нових продуктів, послуг, інститутів, ринків, технологій та інструментів управління, які впливають на прибутковість суб'єктів господарювання. При цьому зазначені автори не визначають роль, місце та призначення фінансових інновацій у процесі вдосконалення системи управління промисловим підприємством.

Отже, існують проблемні питання стосовно сфери застосування та функцій фінансових інновацій. Більшість наукових праць присвячено використанню інновацій у діяльності фінансово-кредитних установ – це роботи Т. Медвідь [5], Сінкі Дж. мл. [1] та ін. Деякі автори, такі як Р. Мертон [10], пов'язують функції цих інновацій з функціями фінансової системи тобто державними фінансами, а Н. Пантелєєва [11, с.5] визнає три сфери – це банківська, фінансові системи (державні фінанси) та фінанси суб'єктів господарювання (підприємств).

В економічній літературі представлені різні підходи до систематизації фінансових інновацій за видами та формами. Так, Г. Белінська [7, с.140-142] наводить класифікацію фінансових інновацій за формами – інновації фінансових інструментів і продуктів та інновації фінансових технологій (процесів), а також за видами – кризові інновації та інновації розвитку. При цьому автор не уточнює, які з них доцільно використовувати задля сталого розвитку промислових підприємств.

Під фінансовими інноваціями у статті розуміється створення й розповсюдження нових фінансових технологій для

побудови інструментів, за допомогою яких підприємство здійснює ефективне управління сталим розвитком.

В джерелах інформації з питань класифікації форм та видів фінансових інновацій не визначено їх місце та роль у діяльності промислових підприємств, тому на рисунку 1 наведено складену авторами статті загальну класифікацію фінансових інновацій за сферами застосування, формами існування та видами.

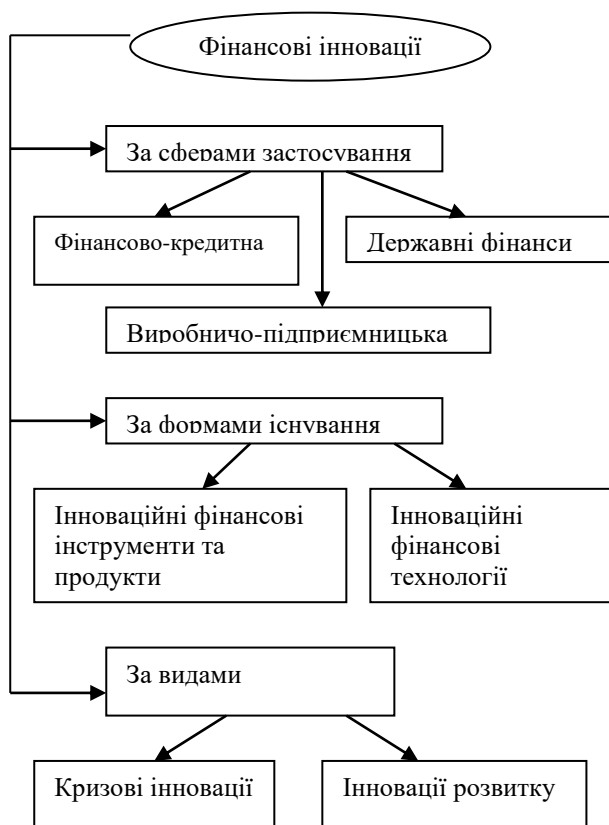

Рис. 1. Класифікація фінансових інновацій

Виробничо-підприємницька сфера застосування фінансових інновацій безпосередньо стосується промислових підприємств. Безумовно, до інструментів управління сталим розвитком промислових підприємств віднести такі фінансові інструменти, як управління доходами, витратами та прибутковістю [12], а до інноваційних фінансових технологій – технології удосконалення цих інструментів.

Таким чином, фінансові інновації відіграють важливу інноваційну роль у формуванні інструментів управління сталим розвитком промислових підприємств.

Список використаної літератури

1. Синки Дж. Мл. Управление финансами в коммерческих банках : пер. С англ. / Дж.мл.Синки ; [под ред. Левиты Ф.Я., Пинскера Б.С.]. – М. : Catallaxy, 1994. – 820 с.
2. Laurent L.J. Financial Innovations and the Welfare of Nations : How CrossBorder Transfers of Financial Innovations Nurture Emerging Capital Markets / Jacque Laurent L., Vaaler Paul M. - Springer, 2001. - 384 p.
3. Самко Н.Г. Інноваційний фінансовий продукт : економічна сутність та механізм створення / Н.Г.Самко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право. - 2012. - Вип. 20. - С. 28-33. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu>
4. Miller M.H. Financial innovations and market volatility / M.H. Miller. - Cambridge, MA : Blackwell Pub, 1991. - 288 p.
5. Медвідь Т. Фінансові інновації банків: зворотній бік медалі /Т.Медвідь // Вісник НБУ. – 2009. – №5. –С.52-56.
6. Tufano P. Financial Innovation: Handbook of the Economics of Finance (Volume 1a: Corporate Finance) / G. Constantinides, M. Harris and R. Stulz eds. – Amsterdam: Elsevier, 2003. – P. 307–336.
7. Белінська Г.В. Ринок фінансових інновацій: сутність, особливості та передумови створення/ Г.В.Белінська // Наукові праці НДФІ. – 2015. – №3(72). – С.137-147.
8. Береговой В.А. Инновации на финансовых рынках в условиях глобализации экономики / В.А. Береговой // Инновации. - 2005. - №2 (79). - С. 37-42.
9. Мозговий О. М. Міжнародні фінанси : навч. посіб. / О. М. Мозговий, Т. Є. Оболенська, Т. В. Мусієць. – К. : КНЕУ, 2005. – 557 с.
10. Merton R.C. Financial innovation and economic performance / R.C. Merton // Continental Bank. Journal of Applied Corporate Finance 4, no. 4 (winter, 1992). PP. 12-22.
11. Пантелеева Н.М. Теоретико-методологічні засади фінансових інновацій / Н.Н. Пантелеева // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – №13. – С.3-7.
12. Райко Д. В., Подрез О. І. Формування інструментів управління промисловими підприємствами за теоретичним і функціональним підходами // Бізнес Інформ. – 2018. – №3. – С. 386–393.

Тези доповіді надійшли 01 лютого 2019 року.

Опубліковано в авторській редакції.